

Lisa 1

Kompetentsipõhise eneseanalüüsi vorm täiskasvanute koolitaja 6. taseme kutse esmataotlejale

Taotleja ees- ja perekonnanimi: Valdo Tõnissoo

Esmalt palume Teil analüüsida 6. taseme täiskasvanute koolitaja kutse läbivaid kompetentse.

Nr	Kompetentsi lühikirjeldus
1	Valdab koolitusel käsitletavat valdkonda/teemat/ainet, hoiab end kursis valdkondlike uuendustega, arvestades valdkonna- ja ainealase teadmuse, teaduspõhisuse ja parimate praktikate ning õppekavast/koolitusprogrammist tulenevate nõuetega.
<p>Minu tegevuses koolitajana on välja kujunenud neli peamist valdkonda:</p> <p>1) Ettevõtlus; mille eelduseks on ettevõtte asutamine idee või otsus, vajalikkuseks on turu uuringud (edaspidised võimalused ja võimalik konkurentsi võime), rahavoogude planeerimine (pikas perspektiivis planeeritav kasumilikus), raamatupidamise alused (vajalik aruandlus ja maksud), ettevõtlusega seotud õigusaktid (vastutus ja kohustused).</p> <p>2) Rahvusvaheline etikett ja rahvusvaheline kirjavahetus ning dokumentidele esitatavad nõuded (kui oled otsustanud siseneda rahvusvahelistele turgudele).</p> <p>3) Ettevõtlusest tulenevate finantsriskide hindamine ja analüüs (kui oled otsustanud investeerida oma ressursse, kaasama investoreid ja võtma laene) riskide ja sündmuste, tagajärgede ennetamine (erinevate lepingute riskide maandamise valdkonnas).</p> <p>4) Turvtöötajate baaskoolitus, milles omalt poolt keskendun ainult ja eelkõige õiguslikele alustele (kutset puudutavale õiguslikele aktidele ja võimalikele õiguslikele tagajärgedele).</p> <p>Olen omandanud õigusteaduse alased teadmised bakalaureuse-, magistriõpingud tööstuse planeerimise (ökonoomika) valdkonnas ja lõpetamata jäänud doktoriõpe (aspirantuur) rahvusvaheliste suhete alal, millele annab lisaväärtust minu praktiline töökogemus rahvusvahelises ettevõtluses, rahvusvahelistes organisatsioonides, korraldajate organites ning igapäevane töö praktiseeriva juristina, mis on andnud mulle laiapõhjalised (ettevalmistuse) ja arenevad praktilised teadmised (kogemused) eelnimetatud koolituste läbi viimiseks ja nendega seotud teemade käsitlemiseks õpetajana/koolitajana. Olen oma tööise tegevuse käigus enamjaolt iseseisvalt ja ka Andragoogika koolituse läbinuna omandanud vajalikud hariduslikud teadmised ja kogemused. Olen koostanud (lepingulistel alustel) erimevate ettevõtete siseseid koolituste(õppe) kavasad, programme ja osalenud vajalike koolitusõpikute koostamisel või täiendamisel. Eeltoodud tegevuste/protsesside käigus olen arendanud ka hädavajalikke haridustehnoloogilisi oskusi ja arendanud iseseisvalt enda erinevate digivahendite kasutamise oskust, mida hinnanguliselt valdan vajalikul määral.</p> <p>Tõendusmaterjalidena on e-portfooliosse lisatud õpingute diplomid, tunnistused ja CV</p>	
2	Teab täiskasvanukoolituse põhiprintsiipe ja lähtub koolitusel täiskasvanud õppija eripäradest.
<p>Oma tegevuses koolitajana lähtun eelkõige andragoogika põhiprintsiipidest vajalike eesmärkide seadmisel, meeskondade moodustamisel, vastutuse jagamisel, õppeprotsessi kavandamisel, protsesside läbiviimisel ja hindamisel, ning eelkõige, kolleegide ja õppijate tunnustamisel.</p> <p>Olen jõudnud veendumusele, et andragoogika põhiprintsiipide rakendamine (täiskasvanud õppija eripäradest lähtudes) on ainuõige meetod. Miks? Sest tänapäeval peab õppija oskama (juhendamisel) lahti mõtestama oma õpivajadused, sõnastama õpetajale võimalikult selgelt oma eesmärgid ja ootused, olles teadlik oma tegelikest vajadustest. Mina, omalt poolt austan ja kohtlen võrdsena igat osalejat.</p> <p>Õppeprotsessi käigus on primaarseks õppija ja sama oluline on soovitava(tud) tulemuse ehk eesmärgi saavutamine! Näiteks; olukorras, kus grupp on kujunenud planeeritud väiksemaks ja kui koolituse korraldajal tuleb kärpida koolitustunde (tulenevalt eelnevalt planeeritud eelarvest), peab õppijad saama vajalikku õpikogemuse.</p>	

Tahan eeltoodu põhiselt tähelepanu pöörata, et täiskasvanute koolituses tuleb arvestada kolme erineva hariduspõlvaga (kohordiga), ehk kolmnurgaga, mis koosneb sugupõlvest, vanusest ja käesolevast hetkest, mis väljendub Elatud elus (reaalsus), Kogetud elus (kogemus) ja Räägitud elus (väljendus).

Koolituste kavandamisel ja õppekavade koostamisel pööran eelkõige tähelepanu õpitavate vajalike oskuste ja teadmiste praktilisusele, kasutusvõimalustele ja kasutusvajadustele ning otstarbekusele.

Eneseanalüüsi järgnevates osades toon veel täiendavaid näiteid andragoogika põhiprintsiipide rakendamisest. Õppijate eripära ja õppekavaga püstitatud eesmärkide parimat täitmist arvesse võttes kohandan, kärbin või täiendan koolitusprogrammi, lisan või muudan meetodeid, parendan õpikeskkonda või õppematerjale jmt.

3	Väärtustab täiskasvanud õppijat, järgib oma töös eetilisi norme (vt lisa 3 „Täiskasvanute koolitaja eetikakoodeks“) ja konfidentsiaalsusnõudeid, hoiab kutse mainet.
---	--

Lähtun põhimõttest, et igal inimesel on midagi, mida teistele õpetada ja midagi teistelt õppida. Iga inimese teadmised ja kogemused on väärtuste kogumid kuid nende enesehinnangud on erinevad.

Näiteks; Koolitustele tuleb täiskasvanu, kes arvab, et ta ei suuda midagi meelde jätta, ta ei oska ja ei suuda õppida, ta ei ole tööturul vajalik, või tema eelnevad õppimiskogemused on olnud halvad eelkõige just õpetajate tõttu, ta on liiga vana või on liiga kaua lastega kodus olnud, olnud liiga kaua ühel töö- või ametikohal töötanud. Koolitatava täiskasvanu ei oma ettejutust kuhu ja kuidas edasi liikuda, õppida või mitte j.n.e.

Kuidas käitun sellises olukorras? Täiskasvanu koolitaja peab olema eelkõige ja hea usaldusväärne suhtleja ja peaks soovituslikult omama algteadmisi psühholoogia valdkonnas. Antud juhul arvestama koolitatava individuaalseid erinevusi uskudes tema õppimisvõimesse ning potentsiaali oma probleeme lahendada austan eelkõige tema õigust privaatsusele.

Juhul kui grupis on sellise või osaliselt sarnaste enesehinnangutega täiskasvanuid, siis kasutan kvisiooni meetodit loon nende (sarnaste enesehinnangutega täiskasvanute) jaoks alguses eraldi grupi, mille põhiselt eeldan, et nad leiavad koos taas usu endasse, oma võimetesse, õpivad taas väärtustama oma oskusi ja kogemusi, avastama oma tugevaid külgi ja iseloomu omadusi ning leiavad uusi viise ja teid oma arengu kavandamiseks.

Õppija õigust privaatsusele arvesse võttes, kelle jaoks kvisiooni meetod ei ole vastu võetav tuleb ja peab tegelema õppijaga individuaalselt (inimene avab ennast, usaldades oma loo individuaalselt ainult sulle) ajani/hetkeni kui ta nõus jagama seda kaasõppijatega, aktsepteerides minu kvisiooni meetodil loodud õpituatsiooni. Individuaalne lähenemine näeb välja nii, et grupi ülejäänud liikmed ei jääks tegevuseta.

PS! Kvisiooni meetodina kasutatavat mudelit tutvustades peame tuletama õppijatega meelde ka koolituse alguses õpilepingu meetodil sõlmitud konfidentsiaalsuse, asutuse ning arvamuste paljususe põhimõtteid.

Kvisiooni läbiviimisel jälgin ennast ning tuletan meelde ka õppijatele, et nad ei annaks hinnanguid, vaid esitaksid pigem olukorra analüüsi ja kriitilist mõtlemist toetavaid küsimusi.

Jätkusuutliku Koolituse eeldatavaks eesmärgiks ja tulemuseks oleks minu arust, et; Mõned neist jätkavad oma katkenud haridusteed täiskasvanute gümnaasiumis või ülikoolis, mõned jätkavad õppimist koolitustel, avastavad e-õppe võimalusi, sooritavad edukalt eksameid – nende endi veendumusel teevad nad seda edukalt just tänu õppimisoskuste koolitusel õpitule ja kogetule.

4	Järgib täiskasvanuõpet ja teisi valdkonna tegevusi reguleerivaid õigusakte.
---	---

Olulisemad täiskasvanuõpet reguleerivad õigusaktid, millest pean oma tegevuses juhinduma on:

- Täiskasvanute koolituse seadus (lühend - TäKS). Täiskasvanute koolituse seadusega sätestatakse täiskasvanuhariduse valdkonna juhtimise alused, täienduskoolitusasutuse pidamise ja täienduskoolituse läbiviimise nõuded, õppija õigus õppepuhkusele, täienduskoolituse rahastamise alused ning riiklik ja haldusjärelvalve. **Momendil puudub kehtiv redaktsioon.**
- Täienduskoolituse standard. Haridus- ja teadusminister-i määrus mis on jõustunud 01.07.2015.a-l. Määruses kehtestatakse täienduskoolituse õppekava nõuded, täienduskoolituse läbimise ja selles osalemise kohta väljastatavate dokumentide nõuded ning täienduskoolituse õppekavarühmade loetelu. <https://www.riigiteataja.ee/akt/11112016002>

	<ul style="list-style-type: none"> • Täiskasvanute koolitaja kutse-eesitaja koodeks, mis ei seadus kuid mille põhjal on loodud ja kirjeldatud olulisi reeglid ja alused. https://epale.ec.europa.eu/system/files/2022-12/Lisa-3-T%C3%A4iskasvanute-koolitaja-eesitajakoodeks.pdf# • Kutseseadus (lühend - KutS) Seaduses sätestatakse kutsesüsteemi loomise ja toimimise ning haldusjärelvalve alused. Momendil puudub kehtiv redaktsioon. • Haldusmenetluse seadus (lühend - HMS) Käesolev seadus on suunatud isiku õiguste kaitse tagamisele ühtlase, isiku osalust ja kohtulikku kontrolli võimaldava haldusmenetluse korra loomise teel. https://www.riigiteataja.ee/akt/HMS • Isikuandmete kaitse seadus (lühend - IKS) Käesolev seadus reguleerib: <ol style="list-style-type: none"> 1) füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel ulatuses, milles see täpsustab ja täiendab sätteid, mis sisalduvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88); 2) füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel õiguskaitseasutuste poolt süütegude tõkestamisel, avastamisel ja menetlemisel ning karistuste täideviimisel. <p>Kaudselt reguleerivad täiskasvanuõpet ja selle korraldamist veel paljud seadused ja õigusaktid.</p>
5	Annab õppijatele tagasisidet kogu koolitusprotsessi vältel.
	<p>Õppijatele on oluline anda tagasisidet kogu õppeprotsessi vältel, isegi pärast esimest kohtumisest kuni koolituse lõpuni. Antav tagasiside peab täitma õppija arengut toetavat eesmärki, olema edasiviiv, õppija saavutusi ja tugevust tunnustav, andmaks olemuslikult õppijal endal mõista oma tugevusi ja arenguvajadusi. Omalt poolt püüan vältida nn. valmisvastuste andmist, millele eelistan pigem kriitiliste küsimuste esitamist. Pärast vahetuvõtte tegemist (näiteks valdkondlikele testide täitmist või küsimustikele vastamis), avaldan õppijatele tunnustust, tuues välja kitsaskohad (puudused) millele tuleks tähelepanu pöörata ja primaarselt jätkata. Grupi esitatud tööde tulemuste korral suunan neid ühiselt leidmaks/otsimaks uusi seoseid varem õpituga või teemat iseseisvalt edasi uurima/ennast täiendama. Erinevate õppevormide põhisel, eelistan eelkõige suulist tagasisidet.</p>
6	Kasutab koolitustel korrektset läbiviimise keelt kõnes ja kirjas.
	<p>Minu igapäevasteks suhtluskeelteks on Eesti, Vene, Soome ja Inglise keel. Oma hariduse olen omandanud/saanud peamiselt Eesti ja Vene keeles (lugedes inglisekeelset erialast kirjandust, mis puudutas majandust ja rahvusvahelisi suhteid), Inglise keele omandasin (pigem sain põhjalikud põhiteadmised) Tallinna 7-ndast Keskkoolist, Soome keele oskuse alused olen omandanud iseseisvalt eelmise sajandi lõpul, tänu ENSV inforumile (Soome televisioon) ja sõprussidemetele Soome Vabariigi kodanikega. Eelnimetatud keelte põhise erialast sõnavara omandasin eelkõige oma erialase töökogemuse käigus (iseseisev enesetäiendamine), ehk selle tingis eneseväljenduse vajadus, mis olid tingitud äriiliste ja juriidiliste suhete tekkimisest. Abiks on olnud erialane kirjandus aga ka suhtlus võõrkeelt kõnelevate kolleegidega. Rahvusvahelise terminoloogia korrektseid kasutamise aluseid olen õppinud kasutama magistri ja doktoriõppe käigus.</p>
7	Kasutab asjakohaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vahendeid õppeprotsessi ettevalmistamisel, läbiviimisel, hindamisel ja enesearengu toetamisel; oskab allikakriitiliselt veebipõhist infot otsida; teab digiõppe võimalusi ja oskab kasutada sobilikke meetodeid digiõppe läbiviimiseks täiskasvanute koolituses; oskab luua, kasutada ja jagada veebipõhiseid materjale.
	<p>Loomulikult on kergem, kiirem, otstarbekam, kus ma sooviks kasutada kaasaegseid digiõppevarasid kuid praktikas tuleb tähelepanu pöörata, et täiskasvanute koolitamisel tuleb arvestada kolme erineva hariduspõlvga (punkt 2-es käsitletud mõistega „kohord“ ehk erinevate põlvkondade oskusi, harjumusi ja oskuste põhist võimekust).</p> <p>Tänase päeva seisuga piirduvad erinevate põlvkondade oskused ja praktilised võimalused enamjaolt Zoom-i, MS Teams-i ja Google Meet-i kehtetega, mida põhjendatult nimetatakse õppekeskkondadeks, sest neid toetavad Windows ja MS Office, mis on EU liikmesriikides levinumaid, kättesaadavad ning litsentseeritud. Zoomi tarkvara kasutan juba pikaajaliselt ja jätkuvalt, sest MS Teamsi ja Google Meet keskkond ei ole tihti peale 3-ndates riikides kätte saadav. Eelistan eelkõige koolituse osalist, pigem esmaohtumist ja personaalõpet läbi viimist auditoorselt ehk „face to faces & person to persons“ vormis.</p>

Palume Teil analüüsida 6. tasemele vastavaid kompetentse, kus iga kompetentsi puhul on esitatud tegevusnäitajad. Lahtris „Kompetentsi tõendamine“ on võimalik sisestada tekst pikkusega kuni 2000 tähemärki. Kirjeldage, analüüsige ja tooge näiteid oma tegevuse kohta koolitajana, mis iseloomustab kõige paremini Teie käitumist koolitusprotsessis. **Lahtris „Viide tõendusmaterjalile“, kus on märges Tõendusmaterjalide esitamine palun lisage faktilisi andmeid, materjalide linke jne, mis tõendavad kompetentsi ilmumist vm olulist informatsiooni enda kui koolitaja tegevuse kohta.**

Portfoolios esitatud tõendusmaterjalid peavad iseloomustama konkreetset kompetentsi ja olema otselingiga kättesaadavad.

Loe lisaks www.andras.ee kodulehelt „E-portfoolio koostamise juhendit“, et saada infot, millised materjalid on sobilikud tõendusmaterjalid.

1. Õppeprotsessi ettevalmistamine	
1.1 Selgitab eelnevalt välja ja analüüsib konkreetse õpperühma õpi- ja erivajadusi ning nendest lähtuvalt seab eesmärgid ja õpiväljundid ning planeerib koolituse sisu (vt lisa 2 „Kutsestandardis kasutatud terminid“).	
<i>Kompetentsi tõendamine</i>	<p><i>Eristades sihtgruppide õpivajadusi keskendun oma koolitustegevuses eelkõige õpperühma vajaduste välja selgitamisele ning tulemuste alusel sõnastan õpieesmärgid. Koolitusvajaduste väljaselgitamiseks kasutan eelkõige kvalitatiivset analüüsi ning deduktiivset lähenemisviisi (sotsioloogia valdkond). Grupi tasandil - olen rakendanud küsitlusi ja intervjuu meetodeid. Näiteks õppimisoskuste koolituse registreerimisvormil või vestlusel toetan ja suunan õppijat mõtestama ning sõnastama oma õpivajadust. Taoliste andmete kogumine võimaldab mul teha edaspidiseid valikuid, millistele teemadele rohkem tähelepanu pöörata, milliseid näiteid kasutada õppeprotsessis, milliseid meetodeid kasutusele võtta. Lisaks registreerimisvormile ühe õppekava alusel toimuvate koolituste puhul kasutan alati koolitusvajaduste määramisel möödunud /toimunud koolituste tulemuslikkuse hindamisest tehtud järeldusi kasutatud meetodite, õppekavade ja õppematerjalide osas.</i></p> <p><i>Personaalse õppekava puhul olen kasutanud meetodina näiteks vestluse läbiviimist konkreetse õppijaga, et koos välja selgitada just tema konkreetne õppe/arenguvajadus. Tõhusamaks meetoiks on õppija kirjaliku eneseanalüüsi koostamine, tulemi põhiselt olen saanud planeerida paremini ühist ajalist ja tulemuse põhist ressursi.</i></p>
<i>Viide tõendusmaterjalile</i>	<i>(Tõendusmaterjalide esitamine)</i>
1.2 Koostab koolitusprogrammi ja planeerib oma tegevuse, lähtudes õppekavast (selle olemasolul).	
<i>Kompetentsi tõendamine</i>	<p><i>Eduka, huvitava ja tulemusliku koolitamise võtmeks/aluseks on eelkõige minu kui koolitaja poolne põhjalik ettevalmistus, õppijatelt saadud info/tagasiside, (soovid, vajadused, võimalused) põhjalik analüüs ja koolituse etappide või osade kaupa planeerimine. Toon näiteks näite oma koolituse kogemuse ettevõtluse valdkonnast; Ettevõtlus on kiiresti arenev ja muutuv valdkond (ajas ja ruumis), seetõttu tuleb pidevalt kursis olla seadusandlusega, maksundusega, turu tendentside/muutuste/prognooside, tarneahelate, geopoliitika ja kohalike ettevõtete konkurentsi võimega, ehk mis toimub meie ümber ja millised on prognoosid, ehk planeerimine on oluline.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>• Uurin välja, keda lisaks minule planeeritakse kaasata antud programmi</i> <i>• Lepime kokku moodused suhtlemiseks (vältimaks dubleerimist), eesmärgiga täiendada teineteist</i> <i>• Selgitan välja millises auditooriumis õpe toimub ja kas see vastab vajalikele tingimustele</i> <i>• Millised tehnilisi vahendid vajame ja kas need on olemas</i> <p><i>Tunniplaani planeerime kombel, et omavahel seotud aineid käsitletakse loogilises järjekorras.</i></p> <p><i>Näiteks, õppeplaani koostamisel määrame esmalt kindlaks strateegia, seejärel koostame eelarve (mis enamjaolt sõltub grupi suurusest ja koosneb kuludest töötasule, õppematerjalidele, auditooriumi rendile), alles seejärel asume tegelema koolituse loomingu sisuga.</i></p> <p><i>Õppe praktilise osa planeerin tulenevalt programmist, muudatusi teen lähtuvalt õppegrupi vajadustest.</i></p>

Viide tõendusmaterjalile	<u>Ettevõtluse alused koos äriplaani koostamisega</u>
1.3 Valmistab ette konkreetse koolituse sisu ja valib meetodid, lähtudes koolitusprogrammis (õppekavas, selle olemasolul) koolitusprogrammis/õppekavas fikseeritud õpiväljunditest ja varasemast tagasisidest.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Kaasaegset koolitust ei ole võimalik korraldada võtmata arvesse inimeste tüüpe ja igasuguseid tajumise kanaleid:</p> <p>Audio — sõnalised õppevahendid, audiosalvestised.</p> <p>Visuaalsed – videote vaatamine, slaidid, tekstid, plakatid.</p> <p>Kinesteetilised – mudelid, valemid</p> <p>Digitaalsed – skeemid, joonised, loogilised järeldused.</p> <p>Pole inimesi, kes kasutavad ainult ühte tajumise kanalit, tavaliselt osalevad kõik kanalid info saamisel, ühe või teise kanali domineerimisega. Ma võtan arvesse kõiki tajumise viise ja kasutan loengu ajal erinevaid meetodeid ja vahendeid. Suhtun paindlikult praktiliste ja teoreetiliste teadmiste osakaalu. Loengute peaks olema täiendatud uue infoga, mis on kinnitatud seaduseandja poolt, mida olen kuulnud kursustel või seminaridel. Ehk uus info peab olema tõene.</p>
Viide tõendusmaterjalile	<u>Turvatöötaja põhiõppe koolitus</u>
1.4 Koostab ja/või kohandab õppematerjale, lähtudes õppekavast või koolitusprogrammist, teema käsitlemise loogikast ning õppekeskkonna võimalustest. Viitab korrektselt allikatele, arvestades autoriõigusi.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Ettevalmistamise etapil, lähtudes koolituse temast, õppekeskkonna võimalustest ja konkreetse grupi eripäradest (vanus, ettevalmistus, arvukus j.n.e.), korrigeerin õppematerjale, otsin uusi ja uuendan vajadusel vanu. Õppematerjalid peavad olema informatiivsed ja selgelt arusaadavad. Spetsiifiliste ja professionaalsete sõnade kasutamisel annan mõistetele vasteid, võttes arvesse grupi spetsiifikat.</p> <p>Kõik õppematerjalid peavad vastma nõuetele: kättesaadavus, selgus, näitlikkus, süsteemsus.</p> <p>Kasutan alljärgnevat materjale ja õppevahendeid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materjalid paber kandjal (väljatrükitud õppematerjal, testid, materjal jagamiseks). • Elektroonilised ressursid (soovi korral, esitan õppematerjali viite kaudu Google's). • Visuaalsed vahendid ja materjalid (slaidid, video). • Õppetehnika (arvuti, projektor). • Tahvel ja markerid. <p>Ettevalmistus võib olla erinev, lähtudes sellest, kus ja kelle jaoks koolitus toimub: õppeauditooriumis või ettevõttes, asjaolust, kas loengud moodustavad täisväärtusliku kursuse või õppeprogrammi osa.</p>
Viide tõendusmaterjalile	<u>Turvatöötaja Põhikoolituse Õpik</u>
2. Õppeprotsessi läbiviimine	
2.1 Selgitab õppijatele õppekavas (kui õppekava on olemas) seatud õppe eesmärgid. Toetab õppijaid individuaalsete õpieesmärkide seadmisel, aidates siduda neid koolitusprogrammist tulenevate eesmärkidega.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Õppimise eesmärgiks üldse on õpetatava aine alaste teadmiste omandamine, oma kompetentsi ja oskuste tõstmine, mis on minu jaoks primaarne. Tihti on grupid kujunenud/koosnevad väga erinevate haridustaseme ja motivatsiooniga inimestest. Minu eesmärgiks on aidata/juhendada õppijatel välja selgitada nende endi eesmärgid ja määratleda nende edaspidiste sammude spetsiifika ja järjestus. Sellest toetun oma enda kogemustele. Juhul kui osade õppekava omandamise tase on teistest oluliselt kõrgem, siis kasutan kvaliteetse õppekeskkonna säilitamise huvides alljärgnevat võimalusi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • töö gruppides, kus nn. tugevamad aitavad nõrgemaid • annan nõrgematele lisaega ülesande lõpetamiseks või veebist abimaterjalide otsimiseks

	<ul style="list-style-type: none"> • annan esmalt võimaluse esineda tugevamatele, et anna teistele võimaluse kuulamiseks <p>Kui auditoorium ja atmosfäär on positiivne ja toetav, on ka õppetulemus on kõrgem. On oluline aidata inimesel ise aru saada, et õppimine ei ole iseenesest eesmärk, teadmised on head, kui sa saad neid rakendada praktikas, mille tulemusel oskad leiad uusi teid, avastada enda jaoks tundmatut ja huvitavat.</p> <p>Auditooriumi valiku võimaluse korral eelistan heledaid ruume, kus on palju valgust, mis on soojad ja tuulutamise võimalusega ja on varustatud vajaliku tehnikaga.</p> <p>Huumorimeel, oskus kuulata ja olla kuulnud aitab mul ennetada või leevendada aru saamise raskusest tulenevaid konfliktsituatsioone. Püüan olla õpetaja-suhitleja, kes tekitab huvi nii aine kui ka enese kui partneri, isiksuse ja oma ala professionaali vastu</p>
Viide tõendusmaterjalile	
2.2 Rakendab erinevaid võtteid õppimist toetava füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonna loomiseks.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Peab mõistma, et õppeprotsessi korraldust määrab paljus ka õppe toimumise koht: olgu see õppeklass koolitusfirmas või ruum ettevõttes, näiteks: konverentsisaal või nõupidamiste ruum. Mõlemal juhul võivad esineda nii plussid kui ka miinused. Koolitusfirmades vastavad ruumid reeglina nõuetele, kuid need ruumid võivad olla ka „pinge tekkimise“ põhjuseks. Juhul kui õppija närveerib, kas ta saab sellisel juhul õppimisega hakkama, kas ta vastab tööandja, õpetaja või enese ootustele. Ettevõtetes toimuvate koolitusprotsesside käigus tunnevad õppijad ennast reeglina kindlamalt, põhjusel, et nad osalevad mitte ainult isikliku arengu protsessides, vaid on kaasatud ka oma ettevõtte arengusse.</p> <p>Inimaju püüab „blokeerida“ mis iganes infot, millega kaasneb negatiivne emotsioon (isegi kui on tegemist nälgatunde, ebamugava tooli või vajadusega väljuda).</p> <p>Õppeprotsessi ajal on oluline, et õppijad ja mina kui lektor tunneksime ennast mugavalt — nii emotsionaalselt kui ka füüsiliselt. Õpiruumi valiku võimalusel eelistan heledaid ruume, kus on palju valgust, soojust koos tuulutamise võimalusega. Ruumi valiku teiseks kriteeriumiks on vajaliku tehnikaga varustatus: arvuti(d), projektor, Wi-Fi, elektrilikud (pistikud, pikendusjuhtmed). Määrän õppeprotsessiks mugava töörežiimi, pausid, lõunavaheaja. Võimalusel korraldan kõige mugavama mööbli paigutuse nii töötamiseks kui ka õppijate liikumiseks. Vajadusel palun mugavamaid toole eakate või puuetega inimeste jaoks. Jälgin ruumi temperatuuri ja tuulutamise režiimi.</p> <p>Eeltingimuseks on WC, valamu ja joogivee olemasolu auditooriumi vahetus läheduses.</p>
Viide tõendusmaterjalile	
2.3 Viib läbi õppeprotsessi, vajaduse korral muudab õppe etappide järjestust ja töövorme, kaasates õppijaid ja arvestades õpperühma vajadusi.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Õppeprotsessis on ajalised ja ka kavapõhised piirangud. Eesmärkide paremaks ja efektiivsemaks saavutamiseks püüan alati paindlikult juhtida toimuvat õppeprotsessi, järgin tegevuste järjestust, kasutan tagasisidet — nii verbaalset kui ka mitteverbaalset. Olukorra muutumisel või küsimuste tekkimisel, mis otseselt ei vasta teemale, saan paindlikult ümber lülituda, arvates õppetundidesse lisateemasid, eemaldumata püstitatud eesmärkidest. Võin ka otsustamise delegeerida õppijate grupile endale. Juhul kui tekib ekstreemne olukord, siis võimaldab just paindlikkus edukalt väljuda sellest olukorrast, võttes arvesse õppijate huve ja järgides eetikanorme.</p> <p>Omades kogemust suure arvu õppijatega, on alati mitu plaani (plaan A ja plaan B) mis koosnevad praktilistest ülesannetest, diskussioonide temadest ja rühmatöödest.</p>
Viide tõendusmaterjalile	
2.4 Märkab ja tunneb ära grupi arengus toimuvaid muutusi, reageerib olukorrale õpiprotsessi toetaval viisil.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Mõistan, et täiskasvanute koolitaja professionaalne veenvus sõltub otseselt tema oskusest „hoida“ gruppi. Õppeprotsessis osalevad erinevad inimesed, mis tähendab seda, et mitte kunagi ei saa olla kõik ideaalne nagu oli planeeritud. Stsenaarium, mille põhiselt võivad sündmused areneda, sõltub oluliselt õppegrupi arengutasemest, grupidünaamikast. Grupiga tutvudes püüan välja selgitada mitteformaalsed liidrid, kes</p>

	<p>reeglina paljastavad nad ennast verbaalsete ja ka mitteverbaalsete vahenditega, vajadusel kasutan nende abi ja toetust tekkiva konflikti ennetamisel.</p> <p>Õppegrupi dünaamika eelduseks on meeskonna loomine, mis on ühendatud ühise eesmärgiga, kus iga liige püüdleb eesmärgi saavutamise poole. Meeskondlik efektiivne töö on eelduseks saavutada soovitud tulemusi oluliselt kiiremini, kui töötamisel üksi. Meeskonnas efektiivne töö on täpselt juhitud ja korraldatud tegevus. Grupi dünaamilise arengu protsessi mina kui täiskasvanute koolitaja ei sekku, kuid valdusel sekkun, sest mõningatel juhtudel isegi pean, kui tekkib vajadus suunamiseks ja korrigeerimiseks.</p>
Viide tõendusmaterjalile	
3. Õppeprotsessi analüüs ja hindamine	
3.1 Kogub õppijatelt arvamusi õppeprotsessi kohta, valides sobivad meetodid.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Kvaliteetseks õppetulemuseks on vaja pidevalt teostada materjali omandamise ning grupis emotsionaalse seisundi ja motivatsiooni monitooringut. Motivatsiooni või emotsionaalse positiivse seisundi langemisel reageerin kindlasti õpetamise tempoga, teooria ja praktika vaheldumisega, andes rohkem võimalust väljaütlemiseks, kiidan tulemuste eest, toon näiteks endiste õppijate positiivseid tulemusi.</p> <p>Tuginedes õppijate tagasisidele, kasutan saadud infot nende endi heaks. Püüan võtta arvesse ootusi, mida õppijad on formuleerinud. Olulisim on, et nad ei pettuks. Kasutan ainult konstruktiivset kriitikat.</p> <p>Täiskasvanute koolitaja tegevuse arengu tähtsaks osaks on õppijate tagasiside analüüsimine ja hindamine eesmärgiga süstematiseerida infot õppe efektiivsusest ja õppijate poolt oskuste saamisest.</p> <p>Donald Kirkpatrick pakkus välja õppe efektiivsuse hindamise nelja tasemelise mudeli, Tase 1 – Reaktsioon. Sellel tasemel kasutan tagasisidelehti. Õppijad hindavad õppeprotsessi, -meetodeid. Sellel tasemel ei ole võimalik kasutada õppe efektiivsuse hindamise klassikalist mudelit, sest ei ole alati võimalik saada tagasisidet pika ajavahemiku möödumisel.</p> <p>Tase 2 – Õpe. Kasutan teste omandatud teoreetiliste teadmiste osas ning praktiliste ülesannete ajal teen enda poolset hindamist.</p> <p>Tase 3 – Käitumine. Õppe ja praktika läbimise ajal kirjutavad õppijad üles, mis ja kuidas oli tehtud, missugused ülesanded on tehtud, mida uut nad said teada. Niimoodi hindab koolitaja õppijate tööd.</p> <p>Tase 4 – Tulemus. Kõige näitlikumaks tulemuseks on kvaliteetne äriplaan, väljatöötatud turundusstrateegia.</p> <p>Tagasisidet võib teostada verbaalselt või tagasisideankeedi täitmise kaudu. Positiivne tagasiside on siis, kui õppija soovib läbida seda kursust oma kolleegidele, tuttavatele. Saades tagasisidet, tuleb keskenduda parendamisele — ei tohi kasutada tagasisidet kriitika seisukohast.</p>
Viide tõendusmaterjalile	(Tõendusmaterjalide esitamine)
3.2 Valib sobivad hindamismeetodid ja lähtudes kavandatud eesmärkidest, analüüsib õppeprotsessi.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Hindamiskriteeriumid ja eesmärgid seletan koolituse alguses. Õppeprotsessi käigus jälgin töö teostust ja jagan toetavat positiivset tagasisidet. Minu positiivne tagasiside on oluline, kuna see tekitab heaolutunnet ja kinnitab õpilasele, et nemad on kindlad oma eesmärkides. Juhul kui ilmneb, et hindamiskriteeriumid ei ole veel nii arusaadavad, selgitan uuesti. Jätkuvate raskuste ilmnemisel ülesannete täitmisel olen valmis tähendavalt seletama ja tooma näiteid. Oluline on, et raskus saaks ületatud, kuigi ajakulu on suurem kui lõpptulemus peab olema eelkõige emotsioonidega seotud väärtus. Rõõm, et ta sai selle sooritatud! Sellest sõltub ka koolituse tagasiside ning tuleviku mõistes on see hea avalik reklaam. Sooritatud teooria testide baasil viime läbi suulised individuaalsed vestlused ning analüüsime praktilise töö tulemusi iseseisvalt koolituse viimasel päeval. Võttes aluseks õppekavas olevad hindamismeetodid ja</p>

	<i>kriteeriumi. Analüüsime koos õpilastega nende võimalusi ja vajadusel jagan omapoolseid soovitusi.</i>
<i>Viide tõendusmaterjalile</i>	<i>(Tõendusmaterjalide esitamine)</i>
3.3 Valib sobivad hindamismeetodid ja hindab õpiväljundeid.	
<i>Kompetentsi tõendamine</i>	<i>Ainul positiivse tulemusega lõppev koolitus on parim tagasiside õppijale kes sai uusi teadmisi, rahuldab oma vajadused enesearenguks ja on tulevikus aldis edasi õppima. Edukas õpetamine eeldab alati õppijate kaasamist hindamise protsessi, see stimuleerib arengut, efektiivne ja jätkusuutlik tegevus on väga oluline. Kasutan osaliselt just sellist hindamismeetodit kui õpetatava valdkond seda vähegi võimaldab. Hindan ka grupi tegevust kui dünaamikat. Hindan õppeprotsessi nii koolituse ajal kui ka koolituse lõpus. Teen omale märkmeid kui slaidides on miskit valesi või tekst on segaselt sõnastatud, jälgin ka õppijate näo ilmet, kui mõni ülesanne tundub neile igav või keeruline siis katsun selle järgmisel korral asendada teisega. Püüan alati teha nii, et koolitusel oleks kõigil huvitav ja nad tunneks ennast mõnusalt. Seda reflekteerib tihti ka tagasiside.</i>
<i>Viide tõendusmaterjalile</i>	<i>(Tõendusmaterjalide esitamine)</i>
3.4 Teavitab seotud isikuid õppe tulemustest, kasutades kokkulepitud meetodit ja tuginedes faktidele.	
<i>Kompetentsi tõendamine</i>	<i>Koolitajana annan suuliselt ja edastan kirjalikus vormis kogu õpilasele vajaliku informatsiooni koolituse läbimiseks. Teavitan õpilast tema edusammudest või võimalikest puudustest kogu õppeprotsessi käigus. Olen vajadusel kuulajaks, et olla abivalmis, aitamaks kaasa edukale õpitegevusele; Iga positiivne elamus, kogemus ja õpitulemus stimuleerib ja ergutab jätkama/edasi õppima, õppeprotsessiga kaasnevad negatiivsed tegurid vähendavad õppevõimet ja motivatsiooni. Hindamis ülesannete andmise käigus tutvustan põhjalikult ülesande vormi ja sisu, vajadusel esitan enda poolsed soovitusel, kõik saavad võimaluse esitada asjakohaseid täpsustavaid küsimusi. Pärast hindamist loon eranditult kõigile analüüsi põhise võimaluse oma töid võrrelda ja/või vajadusel presenteerida, et õpilane saaks analüüsida oma tegutsemis/tegevusi ja tulemust. Pärast tööde hindamist eeldan omapoolse hinnangu andmiseks suulist, vajadusel ka personaalset suhtlusvormi. Suulisel vestluses on efektiivsem/tulemuslikum edastada teostatud tegevuse kokkuvõtet, analüüsida puudusi ja edusamme. Hindamisel pean primaarsemaks hinnangut tehtud tegevusele kokku esmalt koolitusel läbitud praktilise töö tulemusele, teiseks hinnanguks kuid valdkonniti isegi olulisemaks on teooria kui algteadmiste tundmine (näiteks test), positiivse hinnangu saamiseks peab teooria peab olema läbitud 75% ulatuses. Testi täitmise tulem on fakti põhine. Ainult faktide põhised saab anda õpingu tulemusele hinnanguid.</i>
<i>Viide tõendusmaterjalile</i>	<i>Kutstestide koostamiseks saab kasutada keskkonda https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=68649340 Turvatöötaja kutsetest.</i>
4. Tegelemine arendus-, loome- ja teadustöoga	
4.1 Osaleb aktiivselt täiskasvanute koolitajate võrgustikes ja koolitajate kogukonna tegevustes, avaldades arvamust ja tehes ettepanekuid täiskasvanuõppe valdkonnas.	
<i>Kompetentsi tõendamine</i>	<i>Koostöö teiste koolitajatega loob ja toob alati parimaid tulemusi. Koostöö aluseks on suhtlus ja kogemuste jagamine. Oleme loomas koolitajate kogukonda MTÜ Alternatiivne Valik, mille tegevusse soovime kaasata mõttekaslasi ja erinevate valdkondade asjatundjaid. Pärast kutseksami võimalikku edukat läbimist on mul plaanis liituda Täiskasvanute koolitajate klubiga mille tegevusse olev valmis samuti panustama, jagamaks oma kogemusi, teadmisi ja nõuandeid teiste valdkonna esindajate kaudu, samas ka rikastada oma teadmisi, et tulevikus osaleda koos erinevates projektides. Täna seni olen olnud lepinguline valdkondlik koolitaja või viinud läbi koolitusi mis kaasnevad minu äriühingu poolt müüdava teenusega nii eraisikutele kui ka ettevõttele.</i>
<i>Viide tõendusmaterjalile</i>	<i>https://a-valik.com/</i>
5. Professionaalne enesearendamine	

5.1 Analüüsib ja hindab oma tegevust õppeprotsessis, toob välja enda tugevused ja arenguvajadused.	
Kompetentsi tõendamine	<i>Iga koolitus on uus kogemus, rohkem kogemusi ja teadmisi, parem tulemus. Koolitaja/õpetaja peab olema pädev ja kompetentne mitte ainult oma erialal vaid oskama aduda, analüüsida olukorda/toimuvat ühiskonnas laiemalt, see tuleb ainult läbi suhtlemise – proovin olla ühiskondlikult aktiivne. Koolituste alguses katsun avada osalejaid, et teha enesele selgeks kellega on tegemist, milline on nende kompetents ja õpivõimekus, et planeerida tegevusi, kavasad, meetodeid või korrigeerida vajadusel programme ja valida täiendavaid õppematerjale. Vahest tunnen, et pean ka ise midagi juurde õppima või lugema, et rahuldada nende vajadused ja ootused antud koolituse osas. Pean ennast heaks suhtlejaks see ei ole ainult tugevus vaid ka sotsiaalne eeldus järjepidevaks enesearenguks. Tihti leian, et kipun olema perfektsionist, sest soovin alati muuta sisu või vormi paremaks ja leida uusi viise, kuidas muuta koolitusi atraktiivsemaks, kulutan selleks liiga palju aega. Koolituste kestel lõppedes uurin mis oli hästi mis vajaks muutmist, esitades õppijatele ka küsimustiku, et vajadusel kohandada ennast järgmise grupi jaoks teisiti või korrigeerida õppematerjale. Koolitusel tagasiside vormina tulnud infot vajan eelkõige enese arenguks ja täiendamiseks. Austan osalejate hinnangulist tagaistet oma tegevusele. Minu positiivseks isikuomaduseks on järjepidevus ehk; „kui nii ei saa saab teisiti“ või kui teisiti ei saa, siis leiame kolmanda lahenduse“, leian kindla viisi/tee eesmärgi eduka täitmiseni/teostuseni. Ettevõtluse, õiguse, rahanduse ja planeerimise valdkonda koolituste osas on see primaarne, sest muutused võivad toimuvad meist sõltumatult kiirest ja võivad osutada kardinaalseteks, pean viibima pidevalt „ajas ja ruumis“, et hoida ja arendada oma kompetentsi. Oskuste arendamine ehk kompetents loob paremaid eeldusi ja võimalusi eelkõige õpilastele. Kokkuvõtlikult, teen kõik endast sõltuva „õpilaste heaks ja nime“</i>
Viide tõendusmaterjalile	Koolituse rahulolu küsimustik.
5.2 Hindab oma füüsilist, vaimset ja emotsionaalset seisundit, võtab kasutusele abinõud tasakaalu saavutamiseks ja säilitamiseks.	
Kompetentsi tõendamine	<i>Füüsiline, vaimne ja emotsionaalne tasakaal on jätkusuutliku ja eduka tegevuse eelduslik alus. Seon ennast tegevustega või inimestega mis/kes loovad positiivseid elamusi ja head tuju. Üritan võimalikult palju liikuda ja leida aktiivseid sportlikke tegevusi koos oma perekonnaga mis hoiab mind võimalikult heas füüsilises vormis. Värske õhk ja loodus mõjuvad hästi, ehk „selge pea ja terve vaim“.</i>
Viide tõendusmaterjalile	https://www.facebook.com/valdo.tonissoo
5.3 Hoiab end kursis uuemate suundadega täiskasvanukoolituse valdkonnas. Käsitleb ennast õppijana, vastutab enda arengu eest.	
Kompetentsi tõendamine	<i>Püüan hoida ennast kursis erinevate koolitus valdkondadega. Vajaliku info leian erinevatest allikatest üle maailma, osalen huvi pakkuvatel loengutel ja seminaridel. Olulisteks enesearengu allikateks on; valdkondlik kirjandus, erinevad artiklid, ühiskondlikud-, sotsioloogilised uuringud ja analüüsid mis käsitlevad erinevaid valdkondi ja teemaderinge. Jälgin regulaarselt koolitusi puudutavaid riigihankeid, erinevate fondide rahastuse põhiseid projekte. Hoian ennast kursis ANDRASE kodulehel avaldatava infoga. Olen alati aldis täiendõppeks, vajadusel laiendada oma kompetentse, „uued teadmised on arengu ehk edu pant“.</i>
Viide tõendusmaterjalile	https://riiqihanked.riik.ee/rhr-web/#/ ; https://www.fin.ee/riiqihanked-riiqiabi-osalused-kinnisvara/riiqihanked ; https://www.mercell.com/et-ee/45348680/riiqihangete-register.aspx ;

